

Sekretariat
Savjeta
za konkurentnost

* Projekat podržan od strane Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) u saradnji sa Vladom Ujedinjenog Kraljevstva: Unapređenje javno – privatnog dijaloga

PLAN RADA SAVJETA ZA KONKURENTNOST ZA 2024. GODINU

Pripremio: Sekretariat Savjeta za konkurentnost

Podgorica, januar 2024. godine

Uvod

Savjet za konkurentnost je prepoznat kao važna vladina platforma za javno-privatni dijalog. Pod ovim nazivom, osnovan je juna 2017. godine i održano su 22 sjednice do sada (ovaj dokument biće razmatran na 23. sjednici). Na sjednici Vlade Crne Gore, održanoj 07. decembra 2023. godine, potvrđeno je postojanje Savjeta i usvojena izmijenjena Odluka o obrazovanju Savjeta za konkurentnost, kojom je propisano da je predsjednik Savjeta potpredsjednik Vlade za ekonomsku politiku i ministar ekonomskog razvoja. Takođe, ovom Odlukom je izmijenjena struktura Savjeta za konkurentnost i povećan je broj članova sa 22 na 24, uz povećano učešće predstavnika javnog sektora, 15 u odnosu na ranijih 12, a u skladu sa novim sastavom Vlade.

Savjet usvaja godišnji plan koji predstavlja okvirni dokument i prepoznaje ključne teme za razmatranje po kvartalima. Predlog plana rada Savjeta izradio je Sekretarijat Savjeta za konkurentnost na osnovu konsultacija sa članovima Savjeta, a imajući u vidu aktuelne teme važne za poslovni ambijent. Tokom pripreme Plana rada posebna pažnja posvećena je i analizi ključnih međunarodnih izvještaja koji se bave ovom tematikom.

U **24. Redovnom ekonomskom izvještaju Svjetske banke za Zapadni Balkan, objavljenom u oktobru 2023. godine**, navedeno je da su potrebne reforme kako bi se nastavio oporavak na putu ka održivom rastu. Energetska kriza je istakla potrebu za ubrzanjem zelene tranzicije širom Evrope, uključujući i Zapadni Balkan, sa fokusom na ključnim sektorima, poput poljoprivrede. Takođe je naglašena važnost promovisanja diversifikacije izvora energije ka obnovljivim izvorima i energetske efikasnosti. *Reforme usmjerene na povećanje tržišne konkurencije, privlačenje investicija visokog kvaliteta i prevazilaženje prepreka koje ograničavaju učešće radne snage (posebno žena), takođe imaju potencijal da podstaknu ekonomski rast u regionu. Brže regionalno povezivanje takođe bi pomoglo ubrzanju usklađivanja nivoa prihoda.*

Ključne poruke za Crnu Goru prema posljednjem **Tranzicionom izvještaju Evropske banke za obnovu i razvoj za 2023 – 2024. godinu:**

- potrebne su sistemske mjere za podršku srednjoročne fiskalne održivosti. Usvajanje srednjoročnog fiskalnog okvira i uspostavljanje fiskalnog savjeta pomoglo bi u upravljanju prijeko potrebnim povratkom fiskalnoj konsolidaciji u okruženju povišenih troškova zaduživanja;
- unapređenje poslovnog okruženja podstaklo bi investicije. Neophodni su efikasniji sistem javne uprave i transparentnije i kohezivnije kreiranje ekonomske politike kako bi se poboljšalo povjerenje investitora u neizvjesnim vremenima;
- ubrzanje tempa zelene tranzicije, uz usvajanje zakona o obnovljivim izvorima energije.

U posljednjem **Izvještaju Evropske komisije o napretku Crne Gore** istaknute su, između ostalog, sljedeće oblasti za unapređenje:

- neophodno je razviti i implementirati konkretne mjere za borbu protiv neformalne ekonomije;
- u oblasti privrednog prava, tokom 2024. godine je potrebno finalizovati, usvojiti i započeti implementaciju novog Zakona o privrednim društvima radi daljeg usklađivanja nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom EU o kompanijskom pravu;
- treba nastaviti sa implementacijom digitalnih usluga za mikro, mala i srednja preduzeća;
- potrebno je uvesti obavezno rodno budžetiranje i dodijeliti više sredstava ženskom preduzetništvu na lokalnom nivou, a takođe osigurati uvođenje rodne ravnopravnosti na svim nivoima donošenja odluka, planiranja i implementacije politika;
- uspostavljen je pravni i politički okvir za promovisanje rodne ravnopravnosti u državnoj službi i ulažu se napor da se rodna ravnopravnost uključi u sve aspekte reforme javne uprave. Potreban je dalji rad na prikupljanju i raščlanjivanju podataka po rodu na svim nivoima javne uprave;

- nije postignut napredak u pogledu zakonodavnih i nezakonodavnih mjera usmjerenih na balans između poslovnog i privatnog života.

U posljednjem *Izveštaju OECD (2022), SME Policy Index: Western Balkans and Turkey 2022: Assessing the Implementation of the Small Business Act for Europe*, glavne preporuke i smjernice za Crnu Goru odnose se na sljedeće oblasti:

- unapređenje ženskog preduzetništva i preduzetničkog učenja;
- ažuriranje zastarjelih stečajnih postupaka, digitalizacija stečajnih postupaka uvođenjem e-aukcija za prodaju imovine iz stečajne mase kao i unapređenje formalnog stečajnog reorganizacijskog postupka i uvođenje pojednostavljenog stečajnog postupka za SMEs;
- izgradnja kapaciteta javne uprave usmjerene na razumijevanje krajnjih potreba korisnika prilikom dizajniranja digitalnih usluga;
- poboljšanje praćenja i procjene digitalnih usluga za kompanije uključujući i postupak registracije;
- pojednostavljenje procesa elektronskog izdavanja dozvola i potencijalno stvaranje centralnog koordinacionog tijela odgovornog za nadzor procesa izdavanja dozvola;
- kreiranje smislene primjene kriterijuma kvaliteta u sistemu javnih nabavki kako bi se omogućio odabir ekonomski najpovoljnije ponude;
- promovisanje održive bankarske prakse i podizanje svijesti o alternativnim izvorima financiranja uz razvoj sveobuhvatne strategije finansijskog opismenjavanja i olakšanog finansiranja novoosnovanih kompanija;
- dovršiti stvaranje centralizovanog informacijskog portala za izvoznike, koji pruža ključne informacije o standardima, propisima i postupku ocjenjivanja usklađenosti;
- napraviti jedinstveni portal za poslovne vještine kako bi se otvorio pristup informacijama i podršci za start-up i razvoj vještina;
- osigurati dosljedan fokus na vještine MSP u okviru Strategije pametne specijalizacije Crne Gore (2019-2024), njenih operativnih planova i povezanih politika;
- odrediti tijelo koje će voditi koordinaciju i razvoj akcijskog plana za obavještanje o vještinama malih i srednjih preduzeća;
- sprovoditi redovno praćenje i evaluaciju različitih programa podrške (posebno finansijskih) za ozelenjavanje MSP-a kako bi se bolje prilagodili stvarnim potrebama MSP-a i uskladili programe koje nude različite institucije;
- olakšati prelaz na cirkularnu ekonomiju kroz zelene javne nabavke;
- olakšati pristup informacijama o uslugama podrške dostupnim malim i srednjim preduzećima, u cilju podsticanja njihove internacionalizacije;
- uvesti nefinansijsku podršku malim i srednjim preduzećima s ciljem formiranja klastera;
- razviti pravni okvir koji reguliše e-trgovinu i online usluge.

Ono što je zajedničko svim preporukama je da fokus aktivnosti treba da bude usmjeren na:

- suzbijanje neformalne ekonomije;
- unapređenje poslovnog ambijenta kroz proces eliminisanja biznis barijera;
- ubrzanje procesa digitalizacije;
- ekonomsko osnaživanje žena i jačanje ženskog preduzetništva.

Svi identifikovani izazovi konkurentnosti su prepoznati i strateškim dokumentima Vlade Crne Gore, te se sprovode odgovarajući reformski procesi, koji su u različitim fazama implementacije. U kontekstu odgovora na izazove konkurentnosti, pripremljen je i Plan rada Savjeta za konkurentnost za 2024. godinu.

Plan rada Savjeta za konkurentnost za 2024. godinu

Rb	Tema	Aktivnost	Nosilac
I kvartal			
UNAPREĐENJE KONKURENTNOSTI I POSLOVNOG AMBIJENTA			
1.	Predlog akcionog plana za eliminisanje biznis barijera sa kojima se susrijeće poslovna zajednica	Usvajanje	SCC
2.	Prezentacija Analize poslovanja crnogorske privrede za 2023. godinu	Upoznavanje	PKCG ¹
3.	Informacija o statusu realizacije Zakona o privrednim društvima i Zakona o registraciji privrednih i drugih subjekata	Razmatranje	MER
4.	Osnivanje agencije za registre	Razmatranje	AmCham
5.	Izveštaj o realizaciji Program za unapređenje konkurentnosti privrede za 2023. godinu	Razmatranje	MER
6.	Informacija o realizaciji Mentoring programa	Upoznavanje	MER
7.	Završni Izveštaj o sprovođenju industrijske politike Crne Gore za period 2019-2023. godina	Upoznavanje	MER
8.	Informacija o realizaciji projekta Uvođenje žiga „ženski biznis“ za privredna društva koja zadovoljavaju uslove iz međunarodnog dokumenta za žensko preduzetništvo MEST IWA 34	Upoznavanje	SCC
9.	Plan rada Savjeta za konkurentnost za 2024. godinu	Usvajanje	SCC
10.	Informacija o dodjeli godišnjih nagrada „NAJ menadžerke u Crnoj Gori“ (za 2023. godinu) u oblastima: privreda, javni sektor, civilni sektor, mediji	Upoznavanje	UPCG ²
11.	Izveštaj o radu Savjeta za konkurentnost za 2023. godinu	Usvajanje	SCC
12.	Izveštaji radnih grupa koje funkcionišu u okviru Savjeta za konkurentnost	Upoznavanje	članovi Savjeta
II kvartal			
KLJUČNA REGULATIVA ZA POSLOVNI AMBIJENT			
1.	Informacija o statusu realizacije Zakona o privrednim društvima i Zakona o registraciji privrednih i drugih subjekata	Upoznavanje	MER
2.	Zakon o radu - ključne barijere (nedostatak radne snage, zloupotreba bolovanja, neažurnost isplata naknada od strane države)	Razmatranje	UPCG AmCham
3.	Izmjene i dopune Zakona o regionalnom razvoju	Razmatranje	MER
4.	Informacija o statusu realizacije Akcionog plana za eliminisanje biznis barijera sa kojima se susrijeće poslovna zajednica	Upoznavanje	SCC
5.	Predlog programa za unapređenje konkurentnosti privrede za 2024. godinu	Razmatranje	MER
6.	Informacija o statusu realizacije JKT (jedinствене kontakt tačke)	Upoznavanje	MER
7.	Predlog programa za razvoj i promociju zanatstva	Razmatranje	MER
8.	Industrijska politika Crne Gore 2024-2028. godina	Razmatranje	MER

¹ Privredna komora Crne Gore

² Unija poslodavaca Crne Gore

Rb	Tema	Aktivnost	Nosilac
9.	Izveštaj o uključenosti privatnog sektora u proces izrade zakona na nacionalnom nivou za I i II kvartal 2024. godine	Usvajanje	SCC
10.	Prezentacija rezultata istraživanja Bijela knjiga: Investiciona klima u Crnoj Gori 2023	Razmatranje	SSICG ³
11.	Informacija o dodjeli godišnje nagrade za Naj menadžere/ke, preduzetnike/ce i poslodavce	Upoznavanje	AMM ⁴
12.	Izveštaji radnih grupa koje funkcionišu u okviru Savjeta za konkurentnost	Upoznavanje	članovi Savjeta
III kvartal			
SUZBIJANJE NEFORMALNE EKONOMIJE			
1.	Status realizacije Programa za suzbijanje neformalne ekonomije u Crnoj Gori 2024-2026.	Razmatranje	MF
2.	Informacija o statusu realizacije Akcionog plana za eliminisanje biznis barijera sa kojima se susrijeće poslovna zajednica	Upoznavanje	SCC
3.	Prezentacija Izveštaja o neformalnoj ekonomiji u Crnoj Gori	Upoznavanje	UPCG
4.	Predlog zakona o privrednim društvima i Predlog zakona o registraciji privrednih i drugih subjekata	Razmatranje	MER
5.	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o strancima	Razmatranje	UPCG
6.	Informacija o statusu Zakona o zaštiti potrošača	Razmatranje	MER
7.	Informacija o statusu Zakona o posredovanju u prometu i zakupu nepokretnosti	Razmatranje	MER
8.	Donošenje Zakona o strateškim investicijama	Razmatranje	AmCham
9.	SCC i ekonomsko osnaživanje žena	Razmatranje	SCC
10.	Status projekta Asocijacija liderki Crne Gore, pod institucionalnim pokroviteljstvom Vlade CG	Upoznavanje	AMM
11.	Izveštaji radnih grupa koje funkcionišu u okviru Savjeta za konkurentnost	Upoznavanje	članovi Savjeta
IV kvartal			
DIGITALNA TRANSFORMACIJA			
1.	Ubrzanje digitalne transformacije javne administracije upotrebom dijeljenih sistema	Razmatranje	MJU ⁵
2.	Značaj digitalizacije i digitalnih servisa u biznis sektoru	Razmatranje	AMM
3.	Informacija o sprovedenim aktivnostima u cilju digitalne transformacije privrede	Razmatranje	PKCG
4.	Prezentacija projekta digitalne transformacije Privredne komore Crne Gore - Moja Komora	Razmatranje	PKCG
5.	Digitalizacija procesa u IRFu	Upoznavanje	IRF ⁶
6.	Zakon o zanatstvu	Razmatranje	MER

³ Savjet stranih investitora u Crnoj Gori

⁴ Asocijacija menadžera Crne Gore

⁵ Ministarstvo javne uprave

⁶ Investiciono-razvojni fond Crne Gore

Rb	Tema	Aktivnost	Nosilac
7.	Informacija o statusu realizacije Akcionog plana za eliminisanje biznis barijera sa kojima se susrijeće poslovna zajednica	Upoznavanje	SCC
8.	Status realizacije Programa za suzbijanje neformalne ekonomije u Crnoj Gori 2024-2026.	Razmatranje	MF
9.	Analiza o pravno-institucionalnom objedinjavanju registara	Usvajanje	SCC
10.	Informacija o statusu Zakona o zaštiti konkurencije	Razmatranje	MER
11.	Informacija o statusu Zakona o naknadi štete zbog povrede pravila konkurencije na tržištu	Razmatranje	MER
12.	Informacija o realizaciji Programa za unapređenje konkurentnosti privrede za 2024. godinu Rodna analiza Programa za unapređenje konkurentnosti privrede	Razmatranje	MER SCC
13.	Godišnji izvještaj o uključenosti privatnog sektora u proces izrade zakona za 2024. godinu	Usvajanje	SCC
14.	Prezentacija rezultata istraživanja Bijela knjiga: Investiciona klima u Crnoj Gori 2024	Razmatranje	SSICG
15.	Informacija o statusu i ostvarenim rezultatima uspostavljenog HUBa cirkularne ekonomije	Razmatranje	PKCG
16.	Strategija klimatskog finansiranja IRF-a	Razmatranje	IRF
17.	Izvještaji radnih grupa koje funkcionišu u okviru Savjeta za konkurentnost	Upoznavanje	članovi Savjeta